

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Αθήνα, 12-09-2017

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/6552/12-09-2017

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 101/2017

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη 05-07-2017 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, εξ αναβολής της από 03-05-2017 συνεδρίασης και σε συνέχεια της από 24-05-2017 συνεδρίασης, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, Γεώργιος Μπατζαλέξης, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής, Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη Παναγιώτης Ροντογιάννης, ως εισηγητής, Χαράλαμπος Τσιλιώτης, Γρηγόριος Τσόλιας, σε αναπλήρωση των τακτικών μελών Αντωνίου Συμβώνη, Σπυρίδωνα Βλαχόπουλου και Χαράλαμπου Ανθόπουλου αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, οι Ιωάννης Λυκοτραφίτης και Γεωργία Παναγοπούλου, ειδικοί επιστήμονες – ελεγκτές ως βοηθοί εισηγητή. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού – Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Στην Αρχή υποβλήθηκε η με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1237/16-02-2017 καταγγελία, σύμφωνα με την οποία στην επιχείρηση με την επωνυμία «Little Kook» έχει εγκατασταθεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας και μέσω του οποίου πραγματοποιείται επιτήρηση εργαζομένων.

Σε συνέχεια της καταγγελίας αυτής, η Αρχή πραγματοποίησε στις 24-03-2017 επιτόπιο έλεγχο στην επιχείρηση τσαγερί - καφέ γλυκοπωλείο με την επωνυμία «Little Kook», ιδιοκτησίας της «Κ. Τζώρτζης – Ι. Θάνος Ι.Κ.Ε.» (εφεξής «υπεύθυνος επεξεργασίας»), σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. η) του ν. 2472/1997, μετά από την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2275/17-03-2017 εντολή του Προέδρου της Αρχής.

Πριν τη διενέργεια του εν λόγω επιτόπιου ελέγχου εξετάστηκε το μητρώο γνωστοποιήσεων που τηρεί η Αρχή, όπου δεν βρέθηκε κατατεθειμένη γνωστοποίηση για επεξεργασία δεδομένων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, στις εγκαταστάσεις του στις διευθύνσεις ..., ... & ..., και ..., στην Αθήνα, από τους υπαλλήλους του Τμήματος Ελεγκτών της Γραμματείας της Αρχής Ιωάννη Λυκοτραφίτη και Γεωργία Παναγοπούλου (εφεξής «ομάδα ελέγχου»). Στόχος του ελέγχου ήταν να ελεγχθεί κατά πόσο υφίσταται το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης και αν η λειτουργία του είναι σύμφωνη με την με αρ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών.

Κατά τον έλεγχο, ελήφθησαν πειστήρια (φωτογραφικό υλικό) τα οποία η ομάδα ελέγχου υπέβαλε στην Αρχή με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2763/31-03-2017 έγγραφο. Μετά την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου, η ομάδα ελέγχου υπέβαλε στην Αρχή το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3066/11-04-2017 πόρισμα του ελέγχου (εφεξής «Πόρισμα»).

Όπως διαπιστώνεται στο Πόρισμα και καταγράφεται στα ευρήματα:

- Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου ή στο ταμείο, αλλά καλύπτει και χώρους εργασίας (κουζίνες, αποθήκη και πάγκους προετοιμασίας) όπου κινούνται σχεδόν αποκλειστικά εργαζόμενοι.
- Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης περιλαμβάνει και κάμερες που επιβλέπουν το χώρο των τραπεζοκαθισμάτων.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είχε αναρτήσει σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε δύο από τα τρία καταστήματα της επιχείρησης.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει υποβάλει στην Αρχή γνωστοποίηση του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, στη συνέχεια, με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3106/12-04-2017 έγγραφο της Αρχής εκλήθη νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 03-05-2017 για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις του για το θέμα. Μαζί με την κλήση, του επιδόθηκε και το ανωτέρω Πόρισμα. Στη συνεδρίαση της Αρχής, την 03-05-2017 παρέστη νομίμως ο Α, ως νόμιμος εκπρόσωπος του υπευθύνου επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας αιτήθηκε την αναβολή συζήτησης της υπόθεσης με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3557/03-05-2017 έγγραφό του, η οποία και του χορηγήθηκε για τις 24-05-2017. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατέθεσε στη συνέχεια τη με αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1424/23-05-2017 γνωστοποίηση συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Στη συνεδρίαση της 24-05-2017 παρέστη νομίμως, ως εκπρόσωπος του υπευθύνου επεξεργασίας, ο Παναγιώτης Αθανασόπουλος με ΑΜΔΣΑ ..., ο οποίος εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του και απάντησε σε ερωτήσεις των μελών του Τμήματος. Στη συνέχεια, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε προθεσμία και κατέθεσε εμπροθέσμως το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4388/02-06-2017 υπόμνημα.

Στο εν λόγω υπόμνημα αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας εγκατέστησε το σύστημα βιντεοεπιτήρησης κατόπιν επαναλαμβανόμενων παραβατικών συμπεριφορών υπαλλήλων της επιχείρησης, για τις οποίες έχουν ασκηθεί τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα, προβλημάτων με προμηθευτές, καθώς και για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών στα καταστήματά του τα οποία διαθέτουν ιδιαίτερα πλούσιο διάκοσμο και βρίσκονται σε περιοχή με αυξημένη επικινδυνότητα. Επισημαίνεται επίσης στο υπόμνημα ότι δεν πραγματοποιείται καταγραφή των δεδομένων του συστήματος βιντεοεπιτήρησης. Ωστόσο, η με αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1424/23-05-2017 γνωστοποίηση συστήματος βιντεοεπιτήρησης αναφέρει ως χρόνο τήρησης των δεδομένων τις επτά (7) ημέρες.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και αναφορά στα διαμειφθέντα της συνεδρίασης της 24-05-2017, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις των βοηθών εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/EK, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
2. Η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης προσώπων, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μάλιστα εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια των άρθρων 2 στοιχ. δ' και 3 παρ. 1 ν. 2472/1997.
3. Βασική προϋπόθεση, κατά το άρθρο 1 παρ. 1 ν. 2472/1997, για τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων είναι η τήρηση της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι τα συλλεγόμενα δεδομένα πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 2472/1997 ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας.
5. Με την με αρ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής, που αντικατέστησε την Οδηγία 1122/2000, αναλύεται ειδικότερα το ως άνω ζήτημα χωρίς να τροποποιούνται κατ' ουσίαν οι αξιολογικές κρίσεις και κανόνες των προηγούμενων με αρ. 1122/2000 και 115/2001 Οδηγιών. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της προαναφερόμενης με αρ. 1/2011 Οδηγίας για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.
6. Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο

μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία ορισμένου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε συγκεκριμένο χώρο.

7. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι. Εξαιρέση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.
8. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, κάμερες επιτρέπεται να τοποθετούνται στα σημεία εισόδου και εξόδου των καταστημάτων, στα ταμεία και τους χώρους φύλαξης χρημάτων, στις αποθήκες εμπορευμάτων, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 4 της ίδιας Οδηγίας, απαγορεύεται η λειτουργία καμερών σε χώρους εστίασης και αναψυχής, στα δοκιμαστήρια, στις τουαλέτες και στους χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι καταστήματος και δεν είναι προσιτοί στο κοινό.
9. Σύμφωνα με το άρθρο 12 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, πρέπει: α) να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα αναγράφεται το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η βιντεοσκόπηση (υπεύθυνος επεξεργασίας), ο σκοπός, καθώς και το άτομο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων.

Στην υπό κρίση περίπτωση, και λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω στοιχεία, προκύπτουν τα εξής:

- Το εν λόγω σύστημα δεν είχε γνωστοποιηθεί στην Αρχή, και ως εκ τούτου υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 ν. 2472/1997.
- Το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στα άρθρα 7, 8, 12 και 19 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής, αφού υπήρχαν κάμερες σε χώρο εργασίας, χωρίς να δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας. Επίσης κάμερες λάμβαναν εικόνα από τα τραπεζοκαθίσματα χώρου εστίασης, και δεν είχαν αναρτηθεί πινακίδες για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε δύο από τα τρία καταστήματα της επιχείρησης.
- Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι έχουν παραβιασθεί και οι θεμελιώδεις επιταγές για τη νομιμότητα κάθε συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που οι διατάξεις των άρθρων 4, 6 και 11 του ν. 2472/1997 θέτουν.

Σημειώνεται επίσης ότι πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, όπως ο χρόνος τήρησης των δεδομένων, ο τρόπος πρόσβασης, ο χρόνος εγκατάστασης και η εμβέλεια καμερών δεν κατέστησαν διαθέσιμα ή/και δεν τεκμηριώθηκαν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ούτε κατά τη διάρκεια του ελέγχου ούτε με τον υποβληθέν υπόμνημά του.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω διαπιστώσεις, και ενόψει της βαρύτητας της παράβασης η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω:

1) Επιβάλλει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 ν. 2472/1997, στην «Little Kook - Κ. Τζώρτζης – Ι. Θάνος Ι.Κ.Ε» πρόστιμο επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ για τις ανωτέρω περιγραφόμενες παραβάσεις του ν. 2472/1997.

2) Διατάσσει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 ν. 2472/1997, την «Little Kook - Κ. Τζώρτζης – Ι. Θάνος Ι.Κ.Ε» όπως προβεί αμελλητί στις ακόλουθες ενέργειες, ενημερώνοντας σχετικά την Αρχή:

α) Να αφαιρέσει τις κάμερες που βρίσκονται στο εσωτερικό των καταστημάτων, εκτός από τις κάμερες που βρίσκονται στις εισόδους καθώς και τις κάμερες που επιτηρούν τα ταμεία. Η εστίαση των καμερών πρέπει να περιορίζεται στα αγαθά που προστατεύουν (δηλ. τα ταμεία και τις εισόδους, αντίστοιχα).

β) Να καταστρέψει κάθε σχετικό αρχείο με προσωπικά δεδομένα εργαζομένων και πελατών που συλλέχτηκε από το ως τώρα εγκατεστημένο σύστημα βιντεοεπιτήρησης

γ) Να υποβάλει στην Αρχή γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, μετά τις επιβληθείσες τροποποιήσεις.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

